

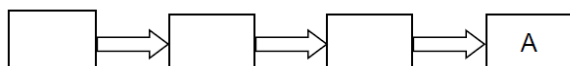
**Odpowiedzi do zadań zamieszczonych w arkuszu egzaminu
ósmoklasisty z języka polskiego 25 MAJA 2021 r. opracowane
przez ekspertów Nowej Ery**

UWAGA: W zadaniach otwartych eksperci przygotowali odpowiedzi przykładowe. Mogą one różnić się od Twoich, **ale pamiętaj**, że każde poprawne i pełne rozwiązanie zostanie ocenione przez egzaminatorów zewnętrznych na najwyższą liczbę punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Odwołując się do przytoczonego fragmentu, odtwórz kolejność argumentacji Sędziego na podstawie jego wypowiedzi. Wpisz litery B, C, D w kratki we właściwej kolejności.

- A. Zwrócenie uwagi na różne rodzaje grzeczności.
- B. Podkreślenie efektów dawnego dobrego wychowania.
- C. Odwołanie się do własnych doświadczeń z przeszłości.
- D. Zasygnalizowanie problemu dotyczącego szkół w stolicy.

ODPOWIEDŹ: D→C→B→A

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie tak, aby było zgodne z treścią przytoczonego fragmentu. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Bezpośrednim pretekstem do zabrania głosu przez Sędziego była

- A. nieuprzejmość Tadeusza wobec Podkomorzego.
- B. reakcja Podkomorzego na zachowanie Tadeusza.
- C. skarga Podkomorzanek na zachowanie młodzieńców.
- D. niegrzeczna wypowiedź Tadeusza skierowana do sąsiadki.

ODPOWIEDŹ: B

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z wypowiedzi Sędziego wynika, że opanowanie zasad staropolskiej grzeczności nie wymaga wysiłku.	P	F
Sędzia podkreśla, że w zachowaniu młodych mężczyzn szczególnie ważna jest grzeczność wobec kobiet.	P	F

ODPOWIEDŹ: FP

Zadanie 4. (0–1)

Odwołując się do przytoczonego fragmentu, wyjaśnij, dlaczego – według Sędziego – grzeczność jest ważna. Nie cytuj sformułowań z arkusza.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Sędzia uważa, że grzeczność jest ważna, ponieważ świadczy ona o dobrym wychowaniu, ułatwia odnalezienie się w towarzystwie, reguluje zasady zachowania się w społeczeństwie.

Zadanie 5. (0–1)

Wyjaśnij sens sformułowania użytego przez Sędziego:

*Ale co dzień postrzegam, jak młodzież cierpi na tem,
Że nie ma szkół uczących żyć z ludźmi i światem.*

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Sędziemu zauważa, że w szkołach nie uczy się młodzieży, jak żyć w zgodzie z ludźmi i światem, w tym grzeczności, manier, przez to młodzież nie zna np. zasad zachowania się w towarzystwie.

Zadanie 6. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń w odniesieniu do przytoczonego fragmentu oraz całego utworu *Pan Tadeusz*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Podczas uroczystych posiłków obowiązywała odpowiednia kolejność zajmowania przez gości miejsc przy stole.	P	F
Soplicowo nazywano „centrum polszczyzny” między innymi dlatego, że w domu Sędziego pielęgnowano staropolskie obyczaje.	P	F

ODPOWIEDŹ: PP

Zadanie 7. (0–2)

7.1. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Do tego samego rodzaju literackiego co *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza należy

- A. *Zemsta* Aleksandra Fredry.
- B. *Tren VIII* Jana Kochanowskiego.
- C. *Balladyna* Juliusza Słowackiego.
- D. *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza.

ODPOWIEDŹ: D

7.2. Podaj jedną cechę charakterystyczną dla rodzaju literackiego, do którego należy *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

występowanie narratora ALBO obecność fabuły (świata przedstawionego)

Zadanie 8. (0–1)

Przeczytaj definicję wyrazu *ważyć* ze słownika języka polskiego.

1. «określać ciężar czegoś za pomocą wagi»
2. «mieć pewien ciężar»
3. przen. książk. «mieć znaczenie, pewną wartość, wiele znaczyć»
4. «poruszając czymś trzymanym w ręku, określać przybliżony ciężar czegoś»
5. «zastanawiać się nad czymś, rozpatrywać, rozważać coś»
6. daw. «cenić, poważać»

Na podstawie: *Słownik języka polskiego*, pod red. Mirosława Szymczaka, Warszawa 1995.

W którym z podanych zdań użyto wyrazu *ważyć* w znaczeniu 5.? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Skupiony, ważył w dłoni monetę.
- B. Dokładnie ważył towar na wadze.
- C. W milczeniu ważył usłyszane słowa.
- D. Jego bagaż ważył piętnaście kilogramów.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 9. (0-2)

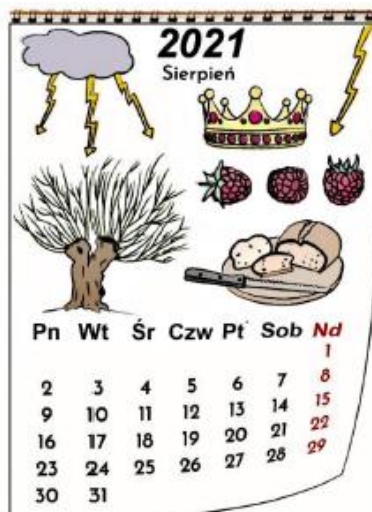
Uczniowie jednej ze szkół postanowili zaprojektować kalendarz na rok 2021, inspirowany lekturami szkolnymi.

Poniżej znajdują się wybrane karty z kalendarza.

Karta nr 1

Karta nr 2

Karta nr 3

Karta nr 4

Wybierz jedną kartę z kalendarza. Następnie:

- podaj tytuł lektury obowiązkowej, do której nawiązują elementy graficzne umieszczone na karcie
- wyjaśnij związek dwóch wybranych elementów graficznych umieszczonych na karcie z treścią wskazanej przez Ciebie lektury.

UWAGA! PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI (wybrane elementy graficzne z poszczególnych kart):

WYBIERAM KARTE – KARTA 1.

Tytuł lektury: „Mały Książę”

Element graficzny 1.: róża

Uzasadnienie: kapryśna przyjaciółka tytułowego bohatera, pozostawiona przez niego na asteroidzie

Element graficzny 2.: lis

Uzasadnienie: mieszkaniec Ziemi, dzięki któremu chłopiec odkrył, że *dobrze widzi się tylko sercem, a najważniejsze jest niewidoczne dla oczu*

WYBIERAM KARTE – KARTA 2.

Tytuł lektury: „Balladyna”

Element graficzny 1.: wierzba

Uzasadnienie: Grabiec przemieniony w drzewo przez zazdrosną Goplanę

Element graficzny 2.: maliny

Uzasadnienie: owoce, które Alina i Balladyna zbierały do dzbanków, konkurując o Kirkora

WYBIERAM KARTE – KARTA 3.

Tytuł lektury: „Dziady” część II

Element graficzny 1.: jabłka

Uzasadnienie: owoce, które kruk za życia strząsnął z drzewa w sadzie pana, aby się posilić. Za karę został wychłostany

Element graficzny 2.: ziarenka gorczycy

Uzasadnienie: o ziarenka prosiły zgromadzonych na obrzędzie duchy dzieci, Józia i Rózi, ponieważ za życia nigdy nie doświadczyły smutku i cierpienia

WYBIERAM KARTE – KARTA 4.

Tytuł lektury: „Opowieść wigilijna”

Element graficzny 1.: monety

Uzasadnienie: przez większość życia Scrooge’a pieniądze były dla niego najwyższą wartością

Element graficzny 2.: indyk

Uzasadnienie: po przemianie Scrooge kazał kupić indyka, którego podarował rodzinie swojego pracownika

Zadanie 10. (0–2)

Z podanych pytań wybierz te, na które odpowiedzi zawarto we wskazanych akapitach tekstu. Wpisz do tabeli oznaczenia literowe tych pytań. Każdemu akapitowi przyporządkuj jedno pytanie.

- A. Kogo możemy nazwać mędrcom?
- B. Jakie znaczenie ma słowo „filozofia”?
- C. Czy wiedza i mądrość oznaczają to samo?
- D. Co łączy dzielność intelektualną z odwagą?
- E. Czym kieruje się w postępowaniu przyjaciel mądrości?

Akapit	Pytanie
1.	
5.	
7.	

ODPOWIEDŹ: 1. B, 5. D, 7. E

Zadanie 11. (0–1)

Odwołując się do przytoczonego tekstu, oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Zdaniem Tadeusza Płużańskiego człowiek mądry zna swoje mocne i słabe strony.	P	F
Z tekstu Tadeusza Płużańskiego wynika, że przyjaciel mądrości zdobytą wiedzę zatrzymuje dla siebie.	P	F

ODPOWIEDŹ: PF

Zadanie 12. (0–1)

Napisz, jaka jest – według autora tekstu – relacja pomiędzy wiedzą a mądrością. Nie cytuj sformułowań z arkusza.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Według autora tekstu wiedza to zdobyte informacje, np. w trakcie nauki, mądrość zaś to odwaga myślenia, działania, poznawania świata i umiejętność dzielenia się nią z innymi. Dzięki mądrości wiedzę można wykorzystać w dobrych celach.

Zadanie 13. (0–1)

Odwołując się do przytoczonego tekstu, dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W tekście Tadeusza Płużańskiego nie pojawia się informacja o tym, że człowiek mądry

- A. dąży do poznania prawdy.
- B. podejmuje właściwe decyzje.
- C. potrafi czerpać radość z życia.
- D. trafnie ocenia swoje możliwości.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Sformułowanie *spojrzeć prawdzie w oczy*, użyte w tekście przez Tadeusza Płużańskiego, oznacza

- A. zakwestionować prawdę.
- B. zmierzyć się z tym, co jest niewygodne.
- C. zaświadczyć o czymś, co jest niezwykle.
- D. usprawiedliwić własne i cudze postępowanie.

ODPOWIEDŹ: B

Zadanie 15. (0–2)

Spośród lektur obowiązkowych wybierz tę, której bohater wykazał się taką odwagą cywilną, o jakiej wspomina Tadeusz Płużański w 5. akapicie tekstu. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą Twoją argumentację.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Tytuł lektury: „Pan Tadeusz”

Bohater: Jacek Soplica

Uzasadnienie wyboru: na łożu śmierci bohater miał odwagę przyznać się w obecności Sędziego i Gerwazego do popełnionych czynów (zabicia Stolnika pod wpływem emocji). Okazał skruchę i żal w związku z dokonaną zbrodnią.

Zadanie 16. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W zdaniu *Mądrość czyni z wiedzy właściwy, korzystny dla człowieka użytek* podkreślony wyraz to

A	B
---	---

, pełniący funkcję

C	D
---	---

.

A. imiesłów

B. przymiotnik

C. przydawki

D. dopełnienia

ODPOWIEDŹ: BC

Zadanie 17. (0–2)

Uzupełnij zdania wyrazami z nawiasów. Zapisz wyrazy we właściwej formie gramatycznej. Uwzględnij kategorie przypadku i liczby.

1. Każdy człowiek chce mieć grono (przyjaciel), bo z dobrymi (przyjaciel) łatwiej pokonuje się trudności.

2. Po ukończeniu szkoły podstawowej Kasia planuje naukę w (technikum) Obecnie rozważa wybór jednego z dwóch (technikum) znajdujących się w jej mieście.

ODPOWIEDŹ:

1. przyjaciół, przyjaciółmi

2. technikum, techników

Zadanie 18. (0–3)

Zredaguj zaproszenie na spotkanie z cyklu: *Poznajemy filozofię*. Zachęć koleżanki i kolegów do udziału w tym wydarzeniu, używając dwóch argumentów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Serdecznie zapraszamy koleżanki i kolegów na spotkanie z cyklu: „Poznajemy filozofię”. Odbędzie się ono 1 czerwca bieżącego roku o godz. 15.00 w auli naszej szkoły. Swoją obecnością zaszczyci nas znany filozof, pan Jan Mądry. W trakcie spotkania poszukamy wspólnie z naszym gościem odpowiedzi na najbardziej nurtujące pytania. Dla najbardziej aktywnych dyskutantów zostały przewidziane nagrody – książki o tematyce filozoficznej.

W imieniu organizatorów

Uczniowie z klasy VII c

Zadanie 19. (0–20)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

Temat 1.

Napisz **rozprawkę**, w której rozważysz trafność stwierdzenia, że w trudnej sytuacji człowiek poznaje samego siebie. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Temat 2.

Wyobraź sobie, że jeden z bohaterów literackich z lektury obowiązkowej przeniósł się do Twojego świata. Napisz **opowiadanie** o waszej wspólnej przygodzie, podczas której bohaterowi temu przyznano tytuł Przyjaciela Mądrości.

Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

KOMENTARZ DO TEMATU 1.

W temacie należało rozważyć trafność stwierdzenia: czy w trudnych sytuacjach człowiek poznaje samego siebie. W zależności od tezy postawionej we wstępie (*Uważam, że w trudnych sytuacjach człowiek poznaje samego siebie* ALBO: *Nie zgadzam się ze stwierdzeniem, że w trudnych sytuacjach człowiek poznaje siebie*) w rozwinięciu należało uzasadnić przyjęte stanowisko odpowiednimi argumentami i poprzeć je przykładami z lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego (którym także mogła być lektura obowiązkowa). Pracę należało podsumować wnioskami wynikającymi z przywołanej argumentacji oraz przykładów uzasadniających postawioną we wstępie tezę.

KOMENTARZ DO TEMATU 2.

Drugi temat wymagał napisania opowiadania o pojawieniu się w świecie ucznia jednego z bohaterów lektury obowiązkowej. Dzięki wspólnej przygodzie wybrany bohater miał otrzymać tytuł Przyjaciela Mądrości, czyli osoby, która jest pozytywnie nastawiona do ludzi i świata, dąży do prawdy, w swoich działaniach wykazuje się mądrością, rozważa/rozsądkiem. Ogólna formuła tematu sprzyjała stworzeniu oryginalnej fabuły, której trzon stanowiłaby przygoda. Istotne było wykazanie się znajomością lektury, z której pochodziła wybrana postać, oraz wzbogacenie pracy sześcioma z następujących elementów: określenie czasu, miejsca akcji, elementy opisu (np. postaci, krajobrazu, przeżyć wewnętrznych), elementy charakterystyki, dialog, monolog, punkt kulminacyjny, zwrot akcji, retrospekcja, puenta.

Źródło zadań: *Egzamin ósmoklasisty – język polski, maj 2021*

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_OSMOKLASISTY/Arkusze-egzaminacyjne/2020/jezyk_polski/OPOP-100-2004.pdf [dostęp: 25.05.2021]